

Historia Studium Języków Obcych

Okres do 1945 r.

Sformalizowane nauczanie języków obcych w AGH sięga samych początków istnienia Uczelni. Już spis wykładów roku akademickiego 1919/1920 zawiera wykłady nadobowiązkowe z zakresu języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego w wymiarze dwóch godzin tygodniowo w semestrze. Zajęcia te odbywały się w budynku szkoły powszechnej przy ulicy Loretańskiej 18.

Statut Akademii Górniczej z 1927 roku wymienia lektorów języków obcych jako nauczycieli akademickich, mianowanych przez Senat. W okresie międzywojennym lektorzy byli pracownikami Wydziału Górniczego.

Jako ciekawostkę można podać fakt, iż oprócz wymienionych powyżej języków prowadzono lektoraty z języka polskiego, czeskiego oraz tureckiego. W okresie międzywojennym nie istniała jednak odrębna jednostka zajmująca się uczeniem języków obcych. Od roku 1929 wykłady odbywały się w nowym gmachu Uczelni przy al. A. Mickiewicza 30.

W czasie okupacji hitlerowskiej prowadzono zajęcia z języka niemieckiego i angielskiego w ramach Szkoły Górniczo-Hutniczo-Mierniczej, mieszczącej się w budynku Akademii na Krzemionkach. Z natury rzeczy nauka odbywała się w bardzo ograniczonym zakresie.

Lata 1946-1981

Po inauguracji swej działalności w 1945 roku Akademia Górnicza zatrudniała 4 lektorów języków obcych. Byli to: Olga Chmielowiec, lektor języka niemieckiego, Waleria Czarniecka, lektor języka rosyjskiego, Claire Greece Dąbrowska, lektor języka angielskiego oraz Franciszek Ksawery Pusłowski, lektor języka francuskiego. Należeli oni, tak jak przed wojną, do grona pracowników Wydziału Górniczego. Dopiero w roku 1951 została powołana odrębna jednostka prowadząca zajęcia z języków obcych, którą nazwano Zakładem Języków Obcych. Wśród jej pracowników dominowali lektorzy języka rosyjskiego, stanowiący 60% wszystkich nauczycieli jednostki. W skład kadry dydaktycznej Zakładu wchodziło 15 lektorów j. rosyjskiego, 5 lektorów j. angielskiego, 5 lektorów j. niemieckiego i 3 lektorów j. francuskiego.

W roku 1953, na mocy Zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego, przekształcono Zakład w Studium Języków Obcych, która to nazwa przetrwała do dnia dzisiejszego; jego kierownikiem został wówczas **Władysław Antosiewicz**. Powołanie Studium nie szło w parze z odpowiednimi decyzjami lokalowymi, w związku z czym lektoraty odbywały się w przypadkowych pomieszczeniach, często nieprzystosowanych do nauki języków. Nie było też odpowiednich podręczników i lektorzy stosowali w dużej mierze materiały własne, przepisywane pracownice na maszynie do pisania. W okresie stalinowskim, gdy zawieszona była rekrutacja na filologię zachodnioeuropejskie, Studium Języków Obcych AGH było niejednokrotnie miejscem, w którym znajdowali pracę nieczynni zawodowo naukowcy z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wśród zatrudnionych był na przykład Przemysław Mroczkowski, późniejszy profesor UJ i dyrektor Instytutu Filologii Angielskiej, tłumacz średniowiecznych dzieł oraz autor wielu wybitnych książek, między innymi popularnej i opiniotwórczej *Historii literatury angielskiej*.

Drugim z kolei kierownikiem Studium został mgr **Hiacynt Raczyński**, a w roku 1955 funkcję tę przejął dr **Leon Kornaś**. W tym okresie Studium mieściło się na I piętrze pawilonu B-1,

natomiast później, do roku 1963, zajmowało pomieszczenia na parterze pawilonu A-0. Należy też pamiętać, że pracownicy etatowi Studium stanowili nieliczną grupę (np. w roku 1957 było to 7 etatów), a wiele osób było zatrudnianych w ramach godzin zleconych. Dopiero po roku 1957 nastąpił powolny wzrost liczby pracowników etatowych, który zaowocował powstaniem 4 zespołów językowych w roku 1964. Do tego roku istniały jedynie dwa zespoły, tj. Zespół Języka Rosyjskiego i Zespół Języków Zachodnioeuropejskich.

W latach sześćdziesiątych istniała przy Studium tzw. pracownia lingwistyczna, zajmująca się tłumaczeniami na rzecz władz Uczelni i poszczególnych jednostek organizacyjnych, poradnictwem językowym oraz pomocą przy wypełnianiu formularzy wyjazdowych. Przez pewien czas pracownia miała nawet własny lokal, ale w roku 1968 została zlikwidowana ze względów administracyjnych i formalnych.

Wraz z rozwojem Studium naturalnie zaistniała potrzeba utworzenia biblioteki w jednostce. Biblioteka Studium powstała najpierw jako księgozbiór oparty o dary książkowe z różnych źródeł i na początku lat siedemdziesiątych posiadała już ok. 7000 woluminów. Od roku 1971 zatrudniono etatową bibliotekarkę.

Od roku 1963 Studium zajmowało pomieszczenia na II piętrze pawilonu C-2, które zostały pod koniec lat sześćdziesiątych przystosowane do nauki języków obcych według ówczesnych wzorów. Zgodnie z panującymi wówczas trendami w nauczaniu języków obcych zostało urządzone laboratorium językowe, wydzielono pokój lektorski oraz wyposażono sale do nauki poszczególnych języków. Działo się to w czasie kadencji kierownika Studium, mgr. (a później dr.) **Władysława Tabora** (1964-1981). Okres ten to czas ugruntowania nauki języków obcych w Uczelni przy wyraźnej jednak dominacji języka rosyjskiego, co było wynikiem realiów politycznych. Wydawano też wtedy liczne skrypty do nauki języka specjalistycznego dla studentów Uczelni, pisane przez lektorów Studium. Na początku lat osiemdziesiątych Studium było już dużą jednostką i zatrudniało około 70 pracowników.

Lata 1981 - 2016

Wydarzenia lat 1980/81 zaowocowały w Studium zmianami kadrowymi. Odwołano dotychczasowego kierownika i powołano na to stanowisko dr. **Alberta Malka**, który pełnił tę funkcję do roku 1984. Następnym kierownikiem Studium został mgr **Józef Mikulec**, którego kadencja trwała 6 lat. Lata osiemdziesiąte były okresem ogólnego zastoju Uczelni i mozolnej walki o przetrwanie w trudnej sytuacji politycznej i gospodarczej. Jednak nawet w tak nieprzychylnych nauce czasach udawało się organizować kursy metodyczne dla lektorów języka angielskiego z udziałem obywateli Wielkiej Brytanii jako prowadzących.

Po rezygnacji Józefa Mikulca w roku 1991 władze Uczelni mianowały kierownikiem prof. **Antoniego Czubaka** z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. Profesor Czubak okazał się osobą energiczną i konsekwentnie osiągającą wyznaczone cele. Z właściwym sobie pragmatyzmem nie tylko wprowadził pierwsze komputery do Studium, ale też uzyskał „swoimi sposobami” pierwszą nowoczesną kserokopiarkę. Również w tym czasie wprowadzony został zupełnie nowy system nauczania języków obcych w AGH, oparty na systemie kursów A, B i C, uszeregowanych rosnąco w relacji do poziomu znajomości języka. Senat Uczelni wprowadził obowiązek zdania egzaminu po poziomie C dla wszystkich studentów. Prof. Czubak pracował do roku 1993, kiedy przeszedł na emeryturę.

W roku 1993 na stanowisko kierownika Studium Języków Obcych powołany został dr **Lucjan Bluszcz**, anglista, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego. W czasie jego trwającej do 2016 roku kadencji główna siedziba Studium Języków Obcych została przeniesiona z budynku C-2 do budynku D-11. Pozyskano także nowe sale dydaktyczne w budynkach D-9 i D-8. Dokonano znaczących zakupów sprzętu elektronicznego, wyposażono wszystkie sale w telewizory i odtwarzacze magnetowidowe, sprowadzono specjalne magnetofony przystosowane do nauczania języków, a w budynku D-11 powstała nowoczesna pracownia multimedialna. Ustabilizowała się też liczba kadry dydaktycznej Studium, skupionej w dwóch zespołach językowych: Zespole Języka Angielskiego i Zespole Języków Germańskich, Romańskich i Słowiańskich.

W roku 2016 na stanowisko kierownika Studium Języków Obcych powołana została mgr **Anna Krukiewicz-Gacek**, anglistka, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego.

SJO jest jednostką pozawydziałową AGH wspierającą i prowadzącą kształcenie. W SJO zatrudnionych jest obecnie 88 pracowników dydaktycznych, w tym 45 lektorów, 22 wykładowców i 21 starszych wykładowców. Studium Języków Obcych zatrudnia również 8 pracowników nie dydaktycznych. (*stan na rok akadem. 2018/2019*)

Lektoraty prowadzone są z następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i - dla studentów obcokrajowców - polskiego.

Oprócz wykonywania zadań związanych bezpośrednio z dydaktyką, pracownicy Studium Języków Obcych służą pomocą w tłumaczeniach i korektach tekstów i prowadzą kursy specjalistyczne dla różnych grup zawodowych. Pracownicy SJO regularnie uczestniczą w konferencjach dydaktycznych i publikują w monografiach pokonferencyjnych. W SJO powstało także 9 podręczników do nauki języka angielskiego specjalistycznego, a prace nad kolejnymi dobiegają końca. Wszystkie podręczniki ukazały się nakładem Wydawnictw AGH.

W SJO działa koło naukowe o profilu językowym BLABEL skupiające studentów chcących rozwijać swoje zainteresowania związane z poznawaniem różnych języków i kultur. Sekcja języka polskiego koła organizuje ponadto wydarzenia i spotkania dla studentów obcokrajowców studiujących w AGH.

W roku akademickim 2017/2018 SJO otworzyło i prowadziło Klasy Konfucjańskie jako element programu realizowanego w ramach umowy konsorcyjnej z uczelniami technicznymi Chińskiej Republiki Ludowej- Nowy Jedwabny Szlak – „One belt, one road”. SJO zorganizowało kursy języka chińskiego oraz cykl warsztatów o kulturze chińskiej. Naszymi słuchaczami byli studenci i doktoranci uczelni oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni i administracyjni.

SJO jest członkiem SERMO – Stowarzyszenia Akademickich Ośrodków Nauczania Języków Obcych.

Tekst oprac. mgr Anna Krukiewicz-Gacek i dr Lucjan Bluszcz